

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

4 Quae res deponi queant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Sed quid dicendum de eo, qui apud seruum rem deposuit? Respondet idem Ulpianus in eadem lege supra memorata. §. Si apud seruum, hoc modo: [Si apud seruum deposuerit, & cum manumisso agam, Marcellus ait, non tenere actionem; quamvis solemus dicere, doli etiam in seruitute commissi teneri quem debere, quia & delicta, & noxa caput sequuntur. Eriguntur ad alias actiones competentes de eadem lege.] Vbi Bartolus Ulpianum Iurisconsultum sic interpretatur: In seruum manumissum non datur actio ex contractu in seruitute facta, sed ex delicto, quia delicta personam sequuntur. At contrarius videtur esse sibi ipse idem Ulpianus in eadem lege. §. Filiumfamilias, dum ait, in filiumfamilias dari actionem depositi, & postea subiungit: Idem & in seruum. Ergo concedit, posse agi cum seruo, sicut cum filiofamilias. Respondeo, cum seruo manumisso non posse agi actione depositi, sed vindicatione rei, si apud ipsum depositum extet: posse tamen agi in seruum ex delicto in seruitute patrato, & hoc est, quod dixit Ulpianus in §. Si apud seruum. In §. vero Filiumfamilias, solum voluit dicere Ulpianus, cum filiofamilias, quando adhuc est in potestate patris, posse agi actione depositi, quia & ceteris actionibus tenetur. Sed & cum patre eius agi potest duntaxat de peculio: idem & in seruo: nam cum Domino agitur. Non igitur dicit Ulpianus, actionem depositi dari in seruum, sed in Dominum.

Quid si apud filiumfamilias res deposita sit, & emancipatus rem teneat? Respondet Paulus Iurisconsultus in l. Si apud filiumfamilias. ff. Depos. hunc in modum: [Si apud filiumfamilias res deposita sit, & emancipatus rem teneat, pater nec intra annum de peculio debet conueniri, sed ipse filius. Plus Trebatius existimat, etiam si apud seruum depositum sit, & manumissus rem teneat, in ipsum dandam actionem, non in Dominum, licet ex ceteris causis in manumissum actio non detur.] Quod responsum videtur contrarium ei, quod habetur in l. Pomponius in negotijs. ff. de Negotijs gestis. Et in l. i. §. Si apud. ff. Depos. Et l. i. c. An seruus ex suo facto. Respondeo cum Glossa in lege predicta: Si filiumfamilias, seruum manumissum conueniri vindicatione rei, non actione depositi, apud ipsum res deposita fuit, & eam manumissus teneat. Et hoc est, quod Paulus cum Trebatio Iurisconsulto dicit. Ceteræ vero leges negant in seruum libertate donatum dari actionem depositi, in seruitute ante contractu.

Secundo quaeritur, Quid dicendum, quando rem duo deposuerunt? Respondet Ulpianus in eadem lege. §. Sed si duo, hunc in modum: [Sed si duo deposuerint, & ambo agant, siquidem ita deposuerunt, ut vel vnus tollat totum, poterit in solidum agere: si vero pro parte, pro qua eorum interest, tunc dicendum est, in partem condemnationem faciendam.]

Quid si apud duos sit deposita res? Idem Ulpianus in §. Si apud duos, predicta in lege sic habet: [Si apud duos sit deposita res, aduersus vnumquemque eorum agi poterit: nec liberabitur alter, si cum altero agatur: non enim electione, sed solutione liberantur. Proinde si ambo dolo fecerint, & alter quod interest, præstiterit, alter non conuenietur, exemplo duorum tutorum. Quod si nihil alter, vel minus facere possit, ad alium peruenietur. Idemque et si alter dolo non fecerit, & idcirco sit absolutus, non ad alium peruenietur.]

Ita Ulpianus.

* * *

Quæ res deponi queant.

CAPVT IV.

DEPONI queunt solum res mobiles, & se mouentes, ut sunt libri, gemmae, annuli, animalia, serui, ancillæ. Glossa in cap. 2. de Deposito, in verbo Culpa ad finem. Quæres, an etiam possint deponi res, quæ in numero, pondere, vel mensura consistunt, & in suo genere functionem recipiunt, ut pecunia, frumentum, oleum? Respondeo, posse, siue ex res ad pondus, siue ad mensuram deponantur: ut colligitur ex l. Lucius, & l. Die sponsaliorum. §. Qui pecuniam. ff. Depositi. Quando vero hæc deposita, quando autem mutua res data censentur, postea explicabo: nam & in custodiam, & mutuum dari possunt.

Quot, & quæ ad depositi substantiam pertineant.

CAPVT V.

MULTA in depositi substantia continentur. In primis depositum non contrahitur, nisi res tradita sit, quia est contractus, cuius obligatio ipsa re perficitur. Insti. Quibus modis re contrahatur obligat. §. Item is. Secundo, Depositum requirit consensum tum deponentis, tum eius, qui depositum suscipit: quia nullus est contractus, qui contrahentium consensus non postulet. l. i. §. Adeo. ff. de Pactis. Tertio, ut res deposita detur alicui ad custodiendum. l. i. in principio. ff. Depositi. Quarto, ut eadem res deposita reddatur. l. Lucius, & l. i. ff. Depositi. Et Insti. Quibus modis re contrahatur. §. præterea, obligatio. Quinto, ut depositum gratis quis suscipiat, est enim gratuitum, non mercenarium officium. l. i. §. Si vestimenta. ff. Depositi.

Aliquando verò statuta municipalia, vel leges principum in Deposito requirunt literas, & tres testes, alioqui in iudicio actio depositi non datur. Ex his perspicere facile potest, quæ sint accidentia, & aduentitia in deposito.

Quenam obligationes ex deposito proficiantur.

CAPVT VI.

PRIMUM is, qui depositum suscipit, custodire, & seruare debet ea fide, cura, & diligentia, qua solet proprias res custodire, & seruare. cap. Bona fides, de Deposito. Et l. Quod Nerua. ff. Depositi. Et l. Si ut certo. ff. Quod vero senectute. ff. Commodati.

Secundo debet absque mora, reposcenti depositum, illud reddere. cap. Bona fides iam citata, & l. i. §. Est autem. Et §. penult. ff. Depositi.

Tertio cogitur rem depositam restituere talem, qualem recepit, hoc est, non fractam, diminutam, detritam, corruptamque, denique non factam modo aliquo deteriorem. l. Sed mihi videtur. §. Si reddita. ff. Commodati, & l. i. §. Si res deposita. ff. Depositi.

Quarto non potest uti re deposita citra consensum expressum, vel tacitum eius, qui deposuit: alioqui si utatur, furti reus habetur. l. Si sacculum. ff. Depositi. Et l. Qui furtum. ff. de condit. furtiua, & Insti. de Obligat. qua ex del. nasc. §. Furtum autem fit.

Quinto debet restituere quicquid damni dolo, vel culpa sua res deposita passa fuerit.